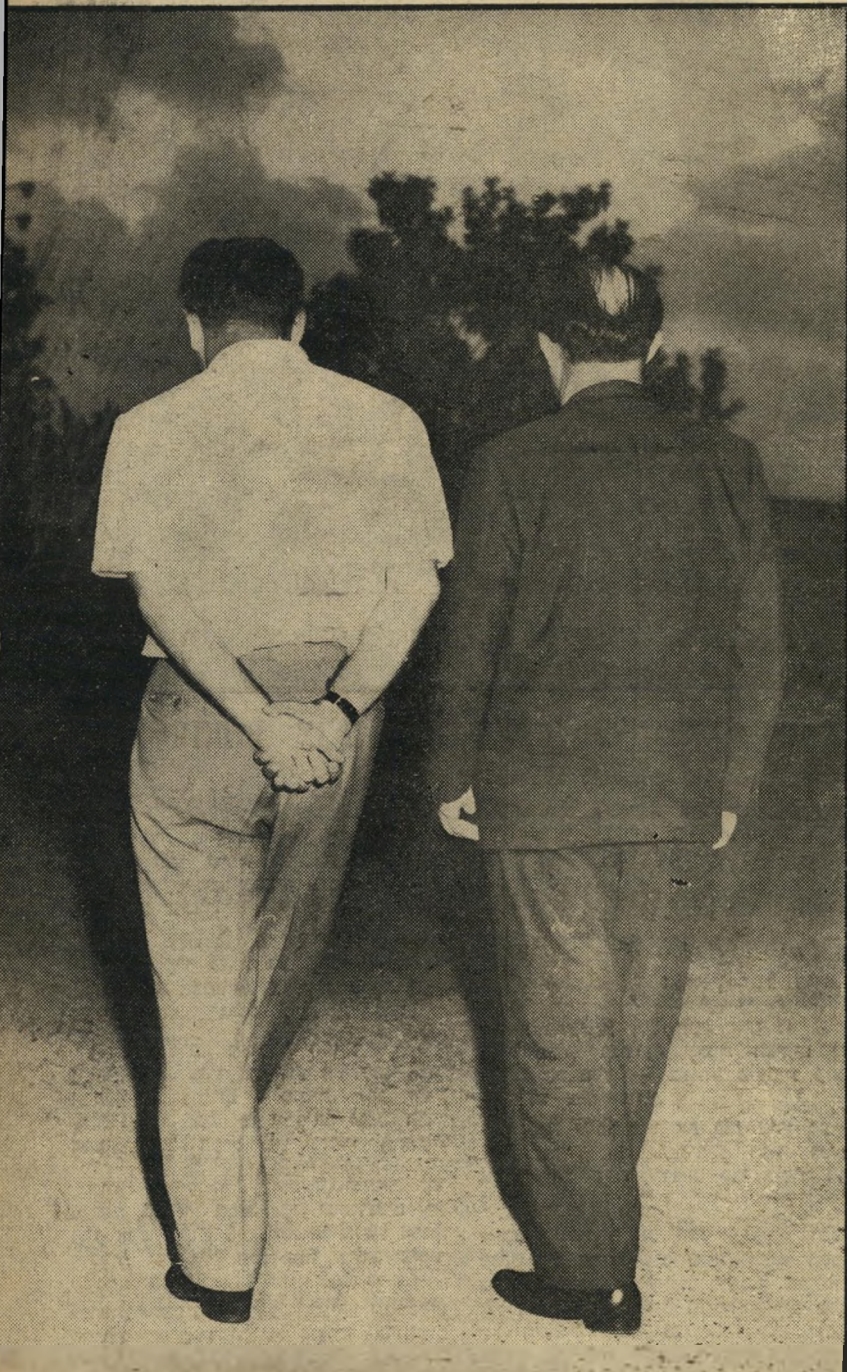

**כך נראתה במת הנשיאות
של תנועת החרות:
אריה בן-אליעזר (באמצע)
אנסה להרגיע את הקהל
סניף יפו מסתער ודורש
רשות הדיבור לאבו-קסיס
(משאל) הרוצה לספר
איך ניסו לקנות אותו
כדי שיצביע נגד בגין**

הכניסה הגדולה

את אחד הפאראדוקסים המוזרים ביותר בתולדות המפלגות בישראל.

★ ★ ★ פזורים מפני האופוזיציה

ב הצבעה הגלויה היה רוב מוחלט לאופוזיציה. אך כאשר נערכה הצבעה שמית חשאית, נהפכו היוצרות: נוצר רוב מוחלט לסייעת ההנהלה השלטת. איך יתכן כדבר הזה? איך זה יכול להיות שצירים מוכנים להצביע בעד סייעת השלטון באופן חשאי, אך לא להודות עימה בגלוי?

לכך יש הסבר פשוט מאד. בוועידה שהייתה תפוז 180 עסקנים בשכר של הסדרות העובדים-הלאומית (הע"ל), שהיוותה את מרכז האופוזיציה. אלה חששו להצביע נגד הסדרות, מחשש פן יאבדו את פרנסתם. אך כשנערכה ההצבעה החשאית, הצביעו בהתאם למצפונם — בעד מנחם בגין. גם לסייעת-בגין יש כוח-לחץ כלכלי. יש לה עסקנים-בשכר, אנשים המקבלים הטבות כלכליות ניכרות, בעיקר בסניפים ובדרג המוניציפאלי. אך לאופוזיציה היתה יכולת כלכלית הרבה יותר גדולה, הודות להע"ל. עובדה פשוטה זו הטילה את חיתתה על רוב מאורעות הוועידה.

★ ★ ★ ועידה שלא נבחרה

גם עובדה זו אינה אלא פועל-יוצא של המציאות האירגונית היסודית של תנועת-החרות. בלעדית לא יכול היה לקרות כל אשר קרה בוועידה סוערת זו. תנועת-החרות היא מפלגת-המונים. יש לה כ-170 אלף בוחרים (בגלל ההופעה משותפת עם הליברלים, במסגרת ח"ל, קשה לאמוד את המיספר המדוייק). אולם במסגרת התנועה עצמה מאורגן רק חלק זעיר ביותר ממיספר מרשים זה. החברים הפעילים של התנועה אינם מונים אלא אלפים ספורים.

כשמתכנסת ועידתה של התנועה, מייצגים הצירים — במיקרה הטוב ביותר — את האלפים הספורים האלה. אין הם מייצגים, ואין הם משקפים, את 170 האלף, מן ועד אילת. יתר על כן — אין כל אפשרות לשאול לדעתם של המונים אלה. למעשה גם אין הוועידה מייצגת את ה"חברים הפעילים", כי לא נערכו בחירות אמיתיות בתנועה.

בכמה טיפים אמנם נערכו בחירות כאלה, תוך השתתפות קטנה. אך ברוב המקומות ויתרו העסקנים על הבחירות, והסתפקו במקח-ומימכר מקומי. כלומר: העסקנים של החוגים השונים חילקו ביניהם את המקומות המגיעים לסניף בוועידה, בהתאם למפתח שהתגבש תוך התמקחות פנימית.

אין זו שיטה חדשה בחרות. נוהל זה היה קיים עוד במפלגה הרביזיוניסטית

תכונה המדהימה ביותר של כל ה"מאורעות הדרמטיים שהתחוללו בוועידת חרות היתה זו: לא היה שום ויכוח על רעיונות, על דרכים פוליטיות, על בעיות הגדולות של המדינה.

פה ושם תבלו הנואמים את דבריהם במליצות נבובות על "האויב המתכונן ל"השמידנו", על "דרכים חדשות", ואפילו על "מיסטר חדש". אך לא על כך נחלקו ה"מחנות בחרות, ולא על כך נערכו ההפיכות וההפיכות-הנגדיות.

הרעיונות נשכחו לגמרי. הוויכוח הפוליטי לא היה קיים. במקומם היתה מלחמה נועמת, בסכנים ובציפורניים, על עמדות-כותה על כסאות.

לא היתה זאת ועידתה של תנועה גדולה שחיפשה דרכים חדשות, בה התנגשו זרמים רעיוניים וגישות פוליטיות.

היתה זאת ועידה בה התמודדו אינטרסטים — ישנים וחדשים — על עמדות-כותה. מבחינה זאת לא היה שום הבדל בין ועידת-חרות לבין ועידת-מפא"י. אך במפא"י יש לפחות צידוק כלשהו לתופעה זו, כי היא מפלגת שלטון המאגדת בתוכה אנשי-שלטון מקצועיים מכל ה"מישרים. איזה צידוק יכול להיות לתופעה כזאת במפלגה הרחוקה מן השלטון? בקביעה זו יש מידה רבה של טעות — והיא שגרמה לאי-הכנות רבות בהמשך ה"שבוע.

★ ★ ★ חוץ מהכל: עסק

הרות אינה בשלטון במישור הממשלתי. אך היא נמצאת בשלטון בהרבה מישרים אחרים.

היא שותפה לשלטון ברשויות מקומיות רבות, מירושלים ועד רמת-גן. היא שותפה לשלטון בהסתדרות הציונית שופת-הכספים. היא שותפה כיום במועצת הפועלים של ההסתדרות הכללית, ובהסתדרות-העובדים-הלאומית, המחזיקה בנכסים כלכליים רבים. בקיצור: חרות היא, חוץ מהכל, עסק גדול. מכאן שהמפלגה מספקת פרנסה להרבה מאות עסקנים מקצועיים. יש בכוחה להעניק הרבה טובות-הנאה במישור הממלכתי ו"העירוני" החל ברשיון לקיוסק וכלה בכרטיס-טיסה בשליחות הסוכנות.

לעובדה זו יש השפעה מכרעת על היחסים הפנימיים בתוך התנועה עצמה. השלטון בתנועה הוא עניין לא ממש, לא מישורת-כבוד בלבד. קבוצות-לחץ רבות מוכנות להתמודד עליו, להשתמש בכל האמצעים כדי לזכות בו.

וזהו עובד-היסוד הנשכחת, שעמדה מ"אחורי כל המאורעות המוזרים שאירעו השבוע.

הרגע המכריע בא לקראת סוף הוועידה, בעת בחירת הוועדה המתמדת. הוא הוליד

השחד איד: בגין ותמיד אתכשים איזשהו מוצא של כבוד